

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: K 50— celo leto naprej . . . . . K 55—
pol leta . . . . . 25— za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta . . . . . 13— celo leto naprej . . . . . K 60—
na mesec 450

Vprašanjem glede inšertov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zavale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisarne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefona št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . . . K 48— četrt leta . . . . . 12—
pol leta . . . . . 24— na mesec . . . . . 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadstr. levo), telefon št. 34

Ministrski predsednik naznanja novo ustavno reformo.

Dunaj, 29. junija.

V gosposki zbornici se je danes predstavil novi ministrski predsednik s programnim govorom, ki je v bistvu enak onemu v poslanski zbornici. Na koncu svojih izjav pa je baron Hussarek dejal:

Skušali bomo doseči kontinuiteto trajnega, uspešnega ustavnega življenja. Ta cilj se ne da doseči brez uveljavitve raznih notranjepolitičnih temeljnih vprašanj. Glede tega se ne vdamo nikakim zmotam in ravno tako smo si na jasnem, da je maksikatero teh vprašanj pod vplivom vojne postalo kar najbolj aktualno in naravnost opasno. Predvsem je potrebno, da reduciramo ta vprašanja na dopustno mejo onih državnih vprašanj, ki omogočajo rešitev v danem okviru in po kompetentnih faktorjih. V bistvu so to zadeve zakonodajne. Vlada se bo trudila ustvariti predvsem pravo atmosfero za mirno ustavno razpravo. Nadalje je treba pripraviti primerne predloge, v katerem oziru je za marsikaj storjenega. Posamezne stvari se dajo urediti tudi administrativnim putem. Pri njenem delu bodo vlado vodili vestni obzir na potrebe države in popolna pravičnost napram vsem. Pri tem pa bo vlada se zavedala onih momentov, ki upravičeno izhajajo iz historičnega, kulturnega in gospodarskega pomena ter iz zahtev države v najtežjem času. Avstrija bo svojo misijo dosegla le tedaj, če postane vsem svojim narodom prava domovina. Ta cilj pa doseže le, če se bo vedno zavedala, da je v vrednosti nemškega naroda pravi njene kulturne sile.

Baron Hussarek naznanja torej novo ustavno reformo. Značilno je, da ne govori več o kronovinah in da tudi ne povdarja centralistične misli, kakor njegovi predniki. Njegov program pa ima že v sebi kal smrtne bolezni, drugi je zgrajen na misli, da mora tudi v preurejeni državi biti varovano in zasigurano prvenstvo nemštva.

Izvajanja ministrskega predsednika so v enem oziru še pomembnejša: Prvič vsebujejo priznanje, da je dosedanja malomarnost avstrijskih državnikov napram jugoslovanskim, češkim in poljskim zahtevam postala opasna za državo, drugi pa odkrito pritrjuje, tištim, ki tožijo, da je Avstrija mlačna nemškemu narodu. Baron Hussarek pravi, da mora Avstrija še le postati svojim narodom prava domovina. Tako je govor novega ministrskega predsednika najsajajnejše spricalo za upravičenost naših stremelji.

Seja gosposke zbornice je bila tudi sicer zanimiva. Grof Czernin je priznal, da je on odgovoren za demaršo cesarja Karla pri romunskem kralju ter je obenem nastopil proti nemški trditvi, da Berolin o tej demarši ni ničesar vedel. Češ. Kühlmann je bil obveščen in je soglašal. Pri tej priliki je grof Czernin proglasil bukarski mir za časten mir in stari gosposke so mu živahno pritrjevali.

Resne besede o finančnem položaju je spregovoril vojvoda Beaufort, opozarjajoč, da nam grozi finančna katastrofa. Finančni minister baron Wimmer je priznal, da vpliva razmnoževanje bankovcev demoralizirajoče. V enem samem letu se je razmnožilo število bankovcev za 12 milijard. To je nevarno in treba bo največje štedljivosti.

Zbornica je odobrila proračunski provizorji, sprejela nekatere manjše predloge ter se odgodila do jeseni.

★

Hussarek in nemški radikali.

Včeraj smo poročali, da so nemško-radikalna poročila o Hussarekovih obljubah glede nemških zahtev izmišljena. Kakor nam brzojavlja danes naš dunajski dopisnik, je v včerajšnji seji proračunske komisije gosposke zbornice na tozadevno interpelacijo čeških članov izjavil tudi ministrski predsednik Hussarek sam, da historično-beni stranki kakih posebnih ali tajnih obljub. Nemški radikali so si torej vest res sami izmislili.

Nova trozveza.

(Za bratstvo češkega, poljskega in jugoslovanskega naroda.)

Dunaj, 29. julija.

Včeraj, v nedeljo, se je vršila v Telču na Moravskem velika slavnost na čast predsednika češkega sveta, poslancu Stančku, ki je obhajal pred kratkim svojo petdesetletnico. Vseh 85 občin njegovega okraja ga je izvolilo ob tej priliki za častnega člana. Slavnost se je razvila v izjemno manifestacijo slovanke vzajemnosti iz bratstva poljskega, češkega in jugoslovanskega naroda.

Že dan prej, dne 27. julija, so se zbrali delegati bratskih slovanov klubov v Želetavi, kjer so Stančka v imenu svojih klubov pozdravili. Poslanstvo je obstajalo iz načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca, Poljaka grofa Skarbeka, v imenu Češkega sveta so bili navzoči poslanci Vacek, Měhura in podpredsednik poslanske zbornice Tusar.

Dne 28. se je ves okraj Telč zbral na glavnem trgu tega starodavnega mesta. K slovesnosti je prihitelo ljudstvo v mnogo sto vovoh, slavnostni prostor je krasilo več tisoč deklet v pestrih narodnih nošah, na njem je bila zbrana nepregledna množica, ki je štela preko 20.000 ljudi. Stančka je nagovorilo več županov, po nagovoru so mu izročili častno diplomu. Govorili so tudi poslanci Klofáč, Tusar, Stejskal, Vacek, Měhura, zadnji v imenu Slovanov, ter zastopnika Jugoslovancov in Poljakov, dr. Korošec in grof Skarbek. Oba odposlanca bratskih narodov sta žela najživahnejše ovacije, ljudstvo jih je obsipalo s cvetjem. Govorniki so povdarjali nerazdružno zvezo med Jugoslovani in Čehi in so pozdravljali razveseljevo dejstvo, da je zveza s Poljaki oddane do dnetrednejša in globlja. Češki govorniki so med burnim, po več minut trajajočim pritrjevanjem ljudstva izjavili, da hočejo v zvestem orožnem bratstvu z Jugoslovani živeti in umreti.

Dr. Korošec je v svojem nagovoru popisal razvoj jugoslovanskega naroda, ki je po krvi in trpljenju vojnih let prišel do neizpodbitnega spoznanja, da je njegova edina rešitev samostojna svobodna država. Za te cilje bodo Jugoslovani stremili brez kompromisa in umikanja. V novo trozvezo Čehov, Poljakov in Jugoslovancov prinašamo svojo roko in srce. Za konsolidacijo Jugoslovancov ima načelnik Stanček veliko zaslug in Jugoslovani ga ljubijo kakor očeta.

Grof Skarbek je izjavil, da ne more sicer govoriti v imenu oficijalne poljske javnosti, a govoriti more v imenu onih milijonov poljskega naroda, ki vidijo v zvezi s Čehi in Jugoslovani prihodnost Poljske. Poljaki ne smejo preostati po izjavah prejšnjih političnih voditeljev, kmalu bo z Jugoslovani in Čehi združen ves poljski narod, kakor smo danes mi tukaj.

Popoldne so priredili načelniku Stančku na čast banket, pri katerem je bilo govorenih več navdušenih govorov na Jugoslovane in Poljake.

Prireditve se je razvila v velikansko nacionalno manifestacijo. Zanimivo je, kako se je pri tem izrazila edinstvo vsega češkega naroda: Agrarar Stančka sta pozdravili obedve socialistični stranki in mu izrazili zahvalo. Pri tem so se povdarjale zlasti Stančkove zasluge za „Češko srce“, katero bratski družji kmata in delavca.

Pomen jugoslovanskega vprašanja.

(Govor poslanca dr. Smolake v državnem zboru dne 18. julija t. l.)

II.

Težka naloga evropskih državnikov bo — sedanjih avstro - ogrskih ministrov pri tem seveda ne mislim — da najdejo primerne oblike za posamezne slučaje, ker v življenju ne moremo izpeljati ničesar samo po istem kopitu, a kakršna že postane bodoča zunanja oblika bodočih narodnih organizacij, to je gotovo že danes, da bo moč preurediti Evropo samo na podlagi enakopravnosti in enakovrednosti.

Enakovrednosti samostojnih potom samoodločevanja organiziranih narodov. Da stremi za enakovrednim stališčem v bodočem evropskem koncertu tudi jugoslovanski narod, ki zavzema s svojimi 12 milijoni prebivalstva eno prvih mest za velesilami, je tako samo ob sebi umevno, da samo pomilujemo one, ki tega ne morejo razumeti. (Dobro! - klici) in da bi bilo pod našo narodno častjo, če bi odgovarjali na nizkotne insinacije, ki blatijo naša najsvetejša čustva. Narod, ki bi v našem položaju mislil drugače, bi ne bil vreden, da živi in narod, ki je že svoboden, pa nima razumevanja za naša stremiljenja, ni vreden svobode. (Živahno odobravanje.)

Pod pritiskom razmer so se sprijaznili z našim stremiljenjem celo mnogi dosedanjí narodni nasprotniki. Pa tudi oni, ki še vedno odločujejo o naši usodi, nam zatrjujejo, da so nam naklonjeni in da hočejo pomagati pri rešitvi našega vprašanja. Samo biti moramo pametni, pravijo, in skromni! Ozirati se moramo na pravice naših sosedov. Naš odgovor je jase: Priznavamo mednarodno mejaško pravo v celem obsegu. Ne priznavamo pa samo enostranskih interesov tega ali onega naroda, ki onemogočajo mirno in varno sosedstvo.

Praktična primera za tako napačno poimovanje je vprašanje takozvanega nemškega dohoda do Adrije. Nemci se sklicujejo na vitalne interese svojega naroda in hočejo obdržati pod svojo vlado znaten del našega naroda, vse slovensko ozemlje. Z isto pravico pa bi zahtevali Jugoslovani in Čehi za sebe nemške alpske dežele, ker je v njih vitalnem interesu, da postanejo mejaši in dobe Čehi zvezo s morjem. (Tako je!) Žrtve za narodno celoto bi bila v obeh slučajih enaka. Vrh tega ni niti res, da bi bil Trst za Nemce res takega življenjskega pomena, saj gravitira k Adriji komaj desetina nemškega ozemlja, vse drugo gravitira k severnim morjem. In Trst tudi ni edino pristanišče, ki pride za Nemce ali recimo: za Veliko Nemčijo v poštev. Benetke in Genova sta ravnotako važni. Z istimi argumenti, ki jih rabijo proti nam, lahko zahtevajo Nemci aneksijo cele Gornje Italije in še Švice. (Pritrjevanje.) Videli pa smo pred vojno, da sta jim bili odprti obe pristanišči tudi brez teh aneksij in da Švica ni ovirala njihovega transitnega prometa. Še bolj pa bo situacija za Nemce v novorejenem svetu, ko bodo imeli mednarodno zajemeno varstvo, ki je bilo doslej nemogoče. Nemška trgovina ima odprto pot do Adrije, ne da bi bilo treba žrtvovati poldrugi milijon Jugoslovancov nemški nadvladi. Ako Nemci to kljub temu zahtevajo, je to postulat nemškega imperijalizma. (Tako je!)

V prepričanju, da je njih sveta dolžnost do človeštva, preprečiti vse, kar bi moglo še bolj razplamteti narodno sovraštvo, stori pa vse, da se odpro vrata mednarodni spravi, so Jugoslovani pripravili, stopiti z Nemci in drugimi sosednimi narodi v pogajanja in rešiti vse preporne točke ali po mirnem medsebojnem sporazumu ali pa po izreku razsodišča. Ne moremo pa nikdar privoliti, da bi nam iztrgali žive in važne dele našega naroda, velike in drage kose naše od očetov podedovane grude. Za to ceno je sprava nemogoča. (Burno odobravanje.) Sporazum z Jugoslovani za ceno slovenskega ozemlja je izključen. (Viharno odobravanje.) Ponosen sem, da smem izjaviti to kot Dalmatinec in s tem ponoviti, kar so pred kratkim soglasno izjavile vse dalmatinske stranke (Dobro, dobro!), kar je slovesno in uradno izjavil dalmatinski deželni odbor (Odobravanje) in kar izjavljajo vse narodne stranke na Hrvatskem, hrvatske in srbske: Slovencev ne pustimo za nobeno ceno! (Živahno odobravanje.)

Pri tem nas ne vodi ne mržnja in ne zavist proti Nemcem, Inteligentni ljudje med Nemci razumevajo prav dobro, zakaj se Slovincem ne moremo odreči. Za one, ki tega ne vedo, naj povem, da so Slovenci, Hrvati in Srbi po jeziku, krvi, rodu, življenju in običajih

tako ozko med seboj zvezani, kakor niso niti različna nemška plemena. (Tako je.) Kar se tiče jezika, govorimo mi v svojih klubskih sejah vsak v svojem narčju, in se tako dobro razumemo, da ne čutimo potrebe kakšnega skupnega jezika, ker sta naposled oba naša književna jezika samo dve varijanti enega in istega jezika. Kakšno vlogo igrajo med Jugoslovani Slovenci s svojim številom, sem že omenil. Oni tvorijo nad eno desetino vseh Jugoslovancov. A neprimerno višja in važnejša je njihova kulturna vloga med nami Jugoslovani. Oni so — priznamo jim to — kulturno najbolj napredno, najmarljiveje in posebno v gospodarskem oziru najbolj organizovano plemo, tako da bi naš narodni organizem občutil, ako bi bili od nas ločeni, kakor da mu je odrezana desna roka. (Tako je!)

Iste slabe posledice bi nastale z odcepljenjem Slovencev tudi v teritorialnem oziru. Slovenci namreč ne stanujejo na mejah jugoslovanskega jezičnega področja, ampak nadaljujejo savsko področje, ki tvori jedro našega naroda. K Savi se nagibajo vse naše pokrajine, izveniši morda Primorje. Na Savi leže naša glavna mesta; razun Visle ne igra nobena reka tako važne vloge za kak narod kakor Sava za Jugoslovane. Savsko področje, ki samo tvori polovico našega narodnega ozemlja, je naravna trdnjava našega naroda. A Slovenci držijo njen severni najvažnejši del. Ako se naselijo v tem področju tuji, bi bila s tem podrt naša najvažnejša narodna obrambna linija. Naši nasprotniki vedo to dobro, a ravno za to je dolžnost vsakega Jugoslavana, da ima to vedno pred očmi. Naposled zahteva obstoj in razvoj naše kulturne individualnosti direktno zvezo ne samo z Nemci, ampak tudi z ostalo zapadno Evropo potom neposrednega teritorialnega sosedstva. Brez takega mejaštva bi bili mi od vseh strani obdani ali od Nemcev ali pa od narodov, ki nimajo višje kulture. Ne mogli bi napredovati, ampak bi postali samo slaba kopija nemškega originala, dokler bi naposled ne izgubili svojih značilnih narodnih posebnosti. K tem subjektivnim jugoslovanskim motivom pride še kot izredno važen razlog motiv mednarodnega prava: samoodločba Slovencev. Noben narod v Evropi ni izvedel dosežaja takega plebscita, kakor so ga izvedli ravno Slovenci v zmislu svoje pripadnosti k jugoslovanskemu narodu in v priloguteleženja k jugoslovanskim državi. (Tako je!)

Novi ljuti francoski napadi.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 29. julija. (Koresp. urad.) Zapadno bojišče. Armada skupina prestolonaslednika Ruprehta. Delni napadi, ki jih je izvršil Anglež severno Lyse, severno Scarpe in na bolj široki fronti ob severnem bregu Somme, so bili odbiti. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča. V bojnih odsekih južno od Aisne miren dopoldan. Popoldne smo v protisunku odbili severno Villemontoirsko delno sovražne napade, pred katerimi se je vršil ljut artiljerijski boj. V noči od 26. do 27. julija smo približno med Ourcqom in Ardrou po načrtu izpraznili naše sprednje bojno ozemlje ter preložili obrambo v okolico Fere en Tardenois - Ville en Tardenois. Naše gibanje je ostalo sovražniku prikrito. Dne 27. julija je ležal ogenj njegove artiljerije še na naših starih črtah. Naše zadnje straže so preprečile, da bi se sovražnikove čete, ki so šle popoldne obotavljajoč tipale naprej, brez boja polastile od nas opuščene ozemlja. Včeraj je sovražna pehota pod močno zaščito artiljerije poskušala se približevati do naših novih črt. Slabotni oddelki, ki smo jih pustili v predpolju, so sprejeli sovražnika iz največje bližine z ognjem pušk in strojnic ter mu prizadejali občutne izgube. Tudi artiljerijski in bojni letalci, ki smo jih zastavili v boj že dan poprej, so našli v bližajočih se sovražnikovih kolonah in oklopnih vovoh hvaležne cilje. Pred močnimi sovražnimi napadi pri Fere en Tardenois in južno - vzhodno od tam, se je naša posadka v predpolju, potem ko je svojo nalogo opravila, umaknila, kakor ji je bilo ukazano, na

svoje črte nazaj. Večkrat opetovani sovražni napadi so povzročili ljute boje, ki so se končali z zavrnitvijo sovražnika. Pri tem so se včeraj posebno odlikovali pod vodstvom generala Pachelina vzhodno - in zapadno - pruski polki, ki so že na višinah severo - zapadno od Chateau Thierry in od pričetka bitke skoro vsak dan zrušili opetovani naval francoskih in ameriških divizij. Poročnik Löwenhardt je izvojeval svojo 45. zmago v zraku. — von Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 29. julija. Ob naših novih črtah zapadno od Fere en Tardenois so se krvavo razbili težki napadi sovražnika.

Vas Villemontoir leži približno 8 km južno od Soissons ob veliki cesti v Chateau Thierry. — Mesto Fere en Tardenois leži 24 km zračne črte južno - vzhodno od Soissons ob gorenjem Ourcq, od vasi Jaulgonne (ob Marni), pri kateri so Nemci nedavno presli na Marni južni breg in ki jo z mestom Fere veže velika cesta, proti severu oddaljeno kakih 13 km zračne črte. — Vas Ville en Tardenois leži ob veliki cesti ter ob železnici, ki veže obmarmensko mesto Dormans z Reimsom. Od Marnine struge je oddaljena 11 km severno, od Reimsa pa 18 km južno - zapadno zračne črte. Potemtakem so se Nemci od Marni proti severu umaknili za povprečno 12 km; torej poteka njihova sedanja bojna črta med Soissonsom in Reimsom nekako 22 km južno od reke Aisne.

Dunaj, 29. julija. (Koresp. urad.) O vojaškem položaju na zapadu poročajo: Nemška fronta na zapadu je bila preložena od Marni. K temu je sporočili še to - le: Nemški sunek zapadno od Reimsa je prišel intencio k protinapredom, ki so šli preko same obrambe. Z močnimi četami so pričeli z ofenzivo, ki je bila namerjena proti vzhodnemu in zapadnemu krilu preko Marni molečega krila. Sovražnik je imel namen, prebiti stranice tega krila ter odrezati nemškim četam, ki so bile najdelj proti jugu prodirle, povratek. Ta namen, ki bi bil upravičen uporabo tolikih čet, se je popolnoma ponesrečil. Zadržali smo sunek. Nemško armadno vodstvo niti za en dan ni izgubilo svobode odločanja. Tisoči, ki krijejo danes bojišče med Soissonsom in Chateau Thierryjem ter med Chatillonom in Reimsom, bodo v poznejših bojih ententi manjkali. To je sklepali tudi iz sedanje nastopa sovražnika. Po več dneh najbolj besnih in brezobzirnih napadov so sledili najprej krajevni sunki in potem popoln mir. Ofenzivna sila se je zlomila ob odporu nemških črt ter se vdušila v lastnih izgubah. Nemška fronta se je sicer južno od Soissons pod prvim navalom - nekoliko vgnanila, nikjer pa se ni raztrgala. Tudi se fronta ni preložila nazaj pod pritiskom sovražnega napada, marveč šele ko je bil napad uspešno zavrnjen. To se je zgodilo samo po prosti volji armadnega vodstva, ki je spravila dogodek na tem delu velike fronte v sklad s svojimi nameni in interesi na ostali fronti. Sovražnika so Nemci izvalili iz njegovih pozicij, uničili so mu njegovo ofenzivo s težkimi izgubami ter so entente vojske v veliki meri porabile svoje rezerve. Nemčija se bori globoko v sovražni deželi, ne da bi pridobila ozemlja, marveč - samo zato, da v napadu in v obrambi po možnosti oslabi in razdrobi sovražno armado. Ta namen je dosegla.

Berolin, 28. julija. O skrajšanju nemške fronte in stratežnem položaju na zapadu piše neki bivši nemški generalštabni častnik Wolffowemu uradu: Edino načelo, katerega se moramo pri vseh korakih držati, obstoja v tem, da prizadenemo sovražniku čim več težkih izgub in da so naše izgube čim manjše. Sedaj čakamo sovražnika na mnogo ugodnejši, krajši in strnjeni fronti z močnimi četami v nalašč izbranih in pripravljenih pozicijah z izboljšanimi zvezami za hrbtno in skrajšanimi krili, kar otežkoča sovražno objetje. Sovražnikove izgube pri frontalnem napadu bodo še večje kakor prej, dočim bodo ostale naše izgube v kritih pozicijah v normalnih mejah. Celotni vojaški položaj se je dosedaj razvil, kakor je to nameravalo nemško armadno vodstvo ter se bo tako razvijalo tudi naprej. Vodstvo je obdržalo svojo operacijsko svobodo.

London, 29. julija. (Koresp. ur.) Reuter izve, da je sovražnik definitivno opustil črto pri Ourchyju. Skoro nobenega dvoma ni, da se bo sovražnik umaknil za Aisno. Francozi so sedaj v posesti vsega severnega brega Ourcqja ter so si zagotovili poleg tega velik del gozda Reims - Dormans. Od nedelje popoldne so prodrli zavezniki na fronti 20 milj povprečno za 2-3 milje. Pri Bezančiju se vrše hudi boji. Vasi med Soissonsom in Bazochesom gore. Iz tega je sklepati, da se Nemci še dalje umikajo.

Berolin, 29. julija. O bojni vrednosti in načinu bojevanja ameriških čet, poroča vojni poročevalec „Vorwärtsa“: Amerikanci se bojujejo deloma v celih divizijah, deloma v vadbennih oddelkih. Vsi so bili zelo dobro opremljeni. Kakor francoska armada, ima tudi ameriška armada mnogo zamor-

skih divizij, ki pa dosedaj še niso nastopile. Med vjetimi Amerikanci je najti relativno mnogo nemških imen. Po izpovedih vjetnikov igrajo tudi tam nemški potomci kot voditelji veliko vloge. Fronte čete so s glasno mnenja, da boje vrednosti ameriških čet ni podcenjevati. Zanašajo se na svoje veliko število in podzganje od neprestane hvalne francoskega časopisa, nastopajo ameriške čete naravnost naivno predzno. Niso se pa še naučile bojevati se v gostih kolonah.

Dunaj, 29. julija. »Telegraphenkompanie« poroča iz Pariza, da je vojni odsek francoske zbornice po govoru ministrskega predstavnika Clemenceaua, ki je utemeljeval potrebo vpoklicanja starostnega letnika 1920, tozadevni zakonski načrt soglasno sprejel.

Basel, 29. julija. Ameriški seznam izgub za čas od 18. do 26. julija obsega 32.700 mrtvih.

Washington, 27. julija. (Koresp. urad.) Reuter poroča, da se bosta v Ameriki organizirala dve armadni zbora, ki odideta v Evropo.

London, 29. julija. (Koresp. ur.) Reuter poroča: Nemško umikanje se vrši popolnoma v redu. Kljub temu je umikanje uspeh entente. Amerikancem so omogočili francoski tanki, da so polagoma prodirali v dolino Ardre.

Razmerje čet na zapadu.

Dunaj, 29. julija. »Allgemeine Ztg.« poroča iz Curiha: Milanski »Secolo« pravi, da je imela ententa s 1. julijem na zapadnem bojišču kakih 5 milijonov mož, dočim so imele centralne države na teh bojiščih 3 milijone mož.

Več portugalskih čet.

Dunaj, 29. julija. »Achtuhrblatt« poroča iz Curiha: Iz Londona poročajo, da namerava angleška vlada z ozirom na sklep portugalske vlade poslati več portugalskih čet na zapadno bojišče in preustroiti svoje poslanstvo v Lizboni v veleposlanstvo.

Kubanske čete v Evropi.

Frankfurt, 29. julija. »Frankfurter Zeitung« poroča, da je sklenila kubanska vlada odpustiti na evropsko bojišče več polkov regularne armade in podpirati propagando za nabiranje prostovoljcev.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

28. julija. Severno od Marne so Francozi ponovi napredovali. Deli francoskih čet so dospeli na južni breg Ourcq, na desnem bregu so si zopet približali česti Dormans - Reims. V Champagni smo zavrnili več nemških napadov na naše nove pozicije severo - vzhodno od St. Hilaira. Svoje črte smo v polnem obsegu obdržali.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

27. julija popoldne. Sovražna artiljerija je bila čez dan na severnem delu angleške fronte delavna.

28. julija zjutraj. Pri uspešnih sunkih jugo - vzhodno od Arrasa in pri Locru smo vjeli več sovražnikov in vpletili več strojnih pušk.

28. julija zvečer. Z angleške fronte ni poročati ničesar.

AMERIŠKO URADNO POROČILO.

26. julija zvečer. Med Ourcom in Marne smo zlomili sovražni odpor. Naše čete skupaj z zavezniki nadalje zasledujejo sovražnika.

USPEHI NEMŠKE PODMORSKE VOJNE.

Berolin, 27. julija. (Kor. urad.) Berlinski zastopnik »Kölnische Zeitung« je imel razgovor s šefom admiralnega štaba admiralom von Holtzendorffom, v katerem je najprej stavil vprašanje, ali je admiral pripravljen zavzeti stališče napram trditvi angleških državnikov in admiralu Jellicoe, da odpoveduje vojna podmorskih čolnov in da je prenehala pomeniti za Anglijo nevarnost, ker presegajo nove gradbe ladij v ententi potopitve in ker ententa potaplja več podmorskih čolnov, kakor jih morejo Nemci zgraditi. Admiral je odgovoril med drugim: Trditve ne odgovarjajo resnici in če bi na oni strani tem trditvam verjeli, se bodo izkazale za usodopolno zmoto za sovražnika. Dejstvo je samo, da se je preskrba naših sovražnikov časno izboljšala, ker so si prilastili nevtralni ladijski prostor. Izguba vrednosti samo na ladijah in tovarih, ki je zadelo sovražnika, je prekoračila po vseh cenah 50 milijard mark. Angleški ladijski prostor se je skrčil na stanje iz leta 1900, torej je nazadovno v svojem razvoju za 18 let. Čim delj traja vojna, tem bolj gotovo odpade Angležem gospodarsko vodstvo ter prehaja na druge, predvsem na Zedinjene države in Japonsko. Razmerje novih zgradb ladij pri ententi napram potopitvam si lahko predočimo na podlagi števil. Od januarja do vstetega junija se je zgradilo glasom angleških in ameriških podatkov povprečno na mesec: Na Angleškem 127.208, v Zedinjenih državah 112.986 reg. ton bruto, torej skupaj povprečno mesečno 240.194 ton. Če preračunamo še 59.000 ton, zgrajenih v drugih državah za entento, dobimo povprečno število mesečnih novih zgradb, ki so merodajne. Mesečna povprečna števila potopljenih ladij od januarja do vstetega junija 1918 znaša okroglo 630.000 reg. ton bruto. Uničenih je torej vsak mesec povprečno za 330.000 ton več, kakor se jih zgradi. Glede zabarikadiranja Ostenda in Zeebrugga je izjavil von Holtzendorff med drugim: Sicer hrabro izvedeni poskusi so se ponesrečili. Izhodi so odprti za promet. Skratka, nevarnost podmorskih čolnov za naše sovražnike ni odstranjena, kakor vedo sami.

Nemška križarka v Indijskem oceanu.

Berolin, 29. julija. V Norfolk (Virginio) so dospela poročila o nemški vojni ladiji, ki dela veliko škodo med trgovskimi ladjami v zapadnoindijskih vodah. Listi mislijo, da gre za matico podmorskih čolnov, ki nastopajo ob atlantski obali.

Z italijanske fronte.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 29. julija. (Koresp. urad.) Na italijanski fronti topovski boj in manjši spopadi.

V Albaniji je vsled naših sunkov postal sovražni pritisk močnejši. Naše pozicije v kolenu reke Semeni so bile petkrat ljuto napadene. Napadi so se vsled hrabrega obnašanja od artiljerije izborna podpiranih braniteljev vsi krvavo ponesrečili. Tudi v gorovju Mali Siloves nas je sovražnik štirikrat brezuspešno napadel. Zapodili smo ga nazaj deloma z ognjem, deloma v protisunku. — Šef generalnega štaba.

Albanska reka Semeni se približno 35 km zračne črte severno od Valone (Avlone) izliva v Jadransko morje. Tvorita jo Devoli, ki priteka iz Mališkega jezera, in pa Osum ali Ljumi Beratit, ki priteka iz albanske južno - vzhodne meje in teče skozi mesto Berat, potem ko sta se ti dve reki združili približno 12 km severozahodno od Berata. Kakih 12 km pred svojim izlivom v Jadran tvori Devoli do 10 km proti severu izpognjeno koleno, ki o njem govori naše tokratno vojno poročilo. — Mali Siloves je gorovje, ki se približno 20 km južno od mesta Elbasan dviga na Devolijem južnem bregu v velikem loku, ki ga ta reka tvori južno od Elbasana tako, da je lok vzhoben proti severu. Vleče se Mali Siloves v južno - vzhodni smeri nekako v sredini med Jadranom in Ohridskim jezerom.

Novi boji na gorski fronti? Preko Curiha poročajo po milanskem »Secolo«, da se artiljerijski ogenj na italijanski fronti med Rivo in Asiagom zopet ozvilja.

Z italijanske fronte. Iz Curiha. »Corriere della sera« poroča, da so ameriški oddelki za italijansko fronto odšli dne 22. julija iz pristanišča v Bostonu. To so pionirske čete in tehnične formacije z ameriško artiljerijo.

Delovanje naših letalcev. Iz vojnoporočevalskega stana dne 29. julija. Italijanske priobčitve, da je naše delovanje v času od 15. do 25. junija, torej v času bitke ob Piavi, izostalo, pobija najbolje nastopni uradni material. V času od 15. do 30. junija se je izvršilo 1886 vzletov na sovražnika, 779 zrakoplovov se je dvignilo, 1595 posnetkov sovražnih pozicij se je napravilo in naše skupine za metanje bomb so vrgle z dobrim uspehom 18.554 kg bomb. V času od 15. do 25. junija je bilo sestreljenih 17 lastnih letal, 12 jih je ostalo pri sovražniku, 19 se jih je vrnilo z ranjenci. Padlo je 19 hrabrih opazovalcev in pilotov. Razvtega je bilo 24 letalcev, ranjenih. Nasproti temu je ugotovljeno, da je bilo zbitih 48 sovražnih letal, izmed teh je ostalo 8 v naši posesti. Italijanska poročila hočejo napraviti vtisk, da so se naši letalci komaj pokazali v zraku. Toliko bolj jih pobija naravnost groteskni podatek o 107 zbitih avstro - ogrskih letalih. Navedena avtentična števila dokazujejo, da so delovali naši letalci junaško in požrtvovalno v teh težkih časih in so svojo nalogo v polni meri izvršili.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

28. julija. Ljut koncentracijski ogenj naših baterij v Logarinski dolini, v Vallarsi in v dolini Brenti, naveden motilni ogenj sovražnih baterij na ostali fronti. Italijanske in francoske patrulje so na več krajih dobile nekaj vjetnikov. Dve sovražni letali sta bili v zračnih bojih sestreljeni.

29. julija. Znamo delovanje sovražne artiljerije v Veltinu, v dolini Brenti, ob Piavi in pri mostu San Dona. V pokrajini vzhodno Grape so pripelale naše izvidne patrulje nekaj vjetnikov. Dve sovražni letali sta bili v zračnih bojih sestreljeni, tretje je strmoglavil ogenj naše obrambne artiljerije.

Albanija. Ob Semeni in ob mostu pri Kučiju so bili sovražni prodiralni poskusi včeraj krvavo zavrnjeni.

FRANCOSKO URADNO POROČILO IZ ALBANJE.

26. julija. Delovanje patrulj na srbski fronti. V Albaniji močno protidelovanje sovražnika, ki je napadal z močnimi četami severno od Devolija ob dolenji Nolti in južno od te reke pri Izgubi. Njegove napade smo zlomili. Sovražnik je pustil na bojišču mnogo mrtvih.

Homatije na Ruskem.

PRODİRANJE ČEHO - SLOVAKOV.

Berolin, 29. julija. »Berliner Tageblatt« poroča iz Stockholma: Po zavzetju Sistrama ob Volgi s strani češko-slovaških čet so sledili silni masakri proti delavcem, katerih je bilo več tisoč pomorjenih. Imena vseh umorjenih članov sveta so znana. Stanovanjskega komisarija je razdraženo ljudstvo raztrgalo na kose. Člane boljševske rdeče garde so v masah v skupinah po 30—40 mož usmrtili.

Basel, 29. julija. »Telegraphenkompanie« poroča: »Tempo« prinaša vest, da se med Čeho - Slovaki na Ruskem bojujejo že dolgo tudi Francozi in Japonci.

Curih, 29. julija. Čeho - Slovaki so zavzeli Jaroslav ter korajo sedaj proti Moskvi. S potoma se jim pridružujejo številni vstajski kmetje.

Berolin, 29. julija. Tukajšnje rusko veleposlanstvo je izdalo danes zopet celo vrsto dementijev, od katerih sta dva najvažnejša: Vest o umoru voditeljev socialnih revolucionarjev Levica, zlasti o umoru Spiridinove se oporeka. Nadalje je izjavilo rusko veleposlanstvo, da so ta - le mesta trdno v rokah sovjeta: Vologda, Arhangelsk, Kasan, Volisk, Spask in Jekaterinburg.

Moskva, 29. julija. (Koresp. urad.) Nemški državni minister dr. Helfferich je dospel danes sem in je prevzel posle diplomatskega zastopstva.

Rotterdam, 29. julija. »Poslednja Novosti« poročajo: Gruzijski katolik Kirion je bil umorjen. Njegovo truplo so našli na njegovem stanovanju ter gojilo njega nabiti revolver, iz katerega ni bil izstreljen noben strel.

Politične vesti.

— Iz tajne seje državnega zbora. Kakor se nam naknadno poroča, sta govorila pri vojaški debati v tajni seji državnega zbora v imenu Jugoslovanskega kluba poslanca dr. Dulibit in dr. Benkovič.

— Za Jugoslavijo. Za neodvisno in samostojno Jugoslavijo so se izrekli prebivalci goriških občin Svino (102 podpisov) in Sužid pri Kobaridu (173 podpisov).

— Dr. Koroščeve razglednice konfiscirane! Kakor nam poročajo, so razglednice s sliko načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošča v Ljubljani konfiscirane!

— Naše finance. Dunaj, 29. julija. »N. Fr. Presse« prinaša ob zopetni obletnici izbruha vojne zanimiv uvod-

nik o finančnih vprašanjih, v katerem pravi med drugim: Pred petimi leti so znašali dnevni izdatki države 9 milijonov kron, danes znašajo dnevno 67 milijonov. Z rednimi dohodki so med vojno pokrili samo 22% državnih izdatkov, ostalih 78% je bilo treba kriti z novimi dolgi.

— Odpust letnika 1868. Dunajska »Zeit« poroča, da je vojna uprava odredila, da se rojstveni letnik 1868 trajno odpusti in sicer da se odpuste vsi oni vojaški tega letnika, ki imajo pravico do poljedelskega dopusta.

— Preki sod na Češkem. Z Dunaja poročajo, da so češki poslanci vložili interpelacijo na notranjega ministra, justičnega in domobranskega ministra glede proglasitve prekega sode nad nekaterimi okraji na Češkem.

— Kje je državna misel? O tem piše krakovski »Nova Reforma« v 314. številki: »Pomilovanja vreden je minister vnanjih poslov, ki naj bi v širokem svetu za svojo državo dobil posluh, respekt in uvaževanje, ko pa se istodobno ministrski predsednik trudi, dokazati pred širokim svetom, da te države ne vlada niti kaka misel, niti ideja, ampak — enostavno seštevanje glasov, ki se za budget pobirajo, kjer se da in pri komer se da, ter se pri tem obljublja reči, ki so si med seboj nasprotne in ki jih ni mogoče izvršiti. Slika takega političnega upadka se kaže povsod, kjer se je izgubila državna misel in je nje mesto zavzela oseba tega ali onega ministrskega predsednika. Nekaj tednov izgleda notranja politika v Avstriji tako, kakor da bi ta država bila samo za to, da bi mogel Seidler kje biti ministrski predsednik...«

— Nemške vesti o sovražni propagandi. Nemški listi poročajo po naslednjem: Sovražna propaganda, baje iz Lugana: Člani od entente ustanovljenih in vzdržanih češko-slovaških in jugoslovanskih komitejev in poročevalskih uradov marljivo izrabljajo češke in polske govore v avstrijskem državnem zboru za svojo protiaustrijsko propagando ter izjavljajo, da so ti govori historičen dokaz za potrebo razbitja donavske monarhije. Češko-slovaški rimski komite priobčuje praško deklaracijo z dne 13. julija.

— Oklic srbohrvatske mladine. Slušaletji vseh fakultet zagreb, vseučilišča so izdali proti frankovcem in njihovim političnim lumparijam oklic na srbohrvatski narod, ki pravi med drugim: V tej strašni svetovni vojni je zaplakalo nebroj slovenskih, hrvatskih in srbskih mater, nebroj sester je obleklo črno obleko, cele poljane so napojene s krvjo in posute s kostmi naših očetov in naših bratov; mnogi, mnogi so bili po nedolžnem obsojeni na smrt, so pomrli po jecah. Velik del teh žrtev imajo na vesti frankovci s svojimi denunciacijami in vsem svojim političnim delom, ki je sistematično vstvarjalo denunciacijam pristopno okuženo atmosfero. Zadržna sabsorska razprava je razkrinjala frankovce pred vsem svetom kot narodne izdajalce. Težka je ta obsodba, ali utemeljena, in treba je, da izvajamo iz nje vse konsekvence. Ves narod naj izjavi svoje ogorčenje nad zastrupljenim frankovskim delom. Človečje in narodna dolžnost poštenih ljudi v frankovskih vrstah je, da se javno odrečejo vsake skupnosti z izdajalskimi voditelji. Volilni okraji frankovskih poslancev jim morajo izreči nezaupnico. Hrvatska in srbska javnost proglasita družabni bojkot nad frankovskimi voditelji in onimi pristaši, ki jih podpirajo še tudi po zadnjih odkritjih. Za nje ni več prostora v kulturnih in humanitarnih društvih, ne več za isto mizo, v istem lokalu s poštenimi narodnimi ljudmi. Po obsodbi hrvatskega sabora naj čutijo izdajice sedaj obsodbo celega naroda.

— Ogrski prehranjevalni minister je bil imenovan za voditelja družbe za ljudski blagor.

— Afera cesarjevega poslanca na romunskem dvoru. Dunaj, 29. julija. (Kor. urad.) Uradno se poroča: K poročilu korespondenčnega urada z dne 23. t. m. o utmenem sporočilu cesarja Karla meseca februarja t. l. potom avstro - ogrskega štabnega častnika romunskemu kralju, se pripominja od posameznih nemških listov, da nemška vlada ni bila obveščena o misiji polkovnika Rande predno mu je bila ta naloga poverjena. Temu nasproti se mora konstatirati, da je grof Czernin o svojem namenu predlagati cesarju, da naj pošlje romunskemu kralju sporočeno sporočilo, razmotrival s takratnim nemškim državnim tajnikom za zunanje zadeve g. v. Kühlmannom v Brestu Litovskem in da je prišlo tam tudi do sporazuma o vsebini sporočila, katero naj prinese polkovnik Randa romunskemu kralju.

— Balfour o Jugoslovanih. Haag, 29. julija. Listi poročajo iz Londona: Pri ustanovni skupščini jugoslovanskega vojnega komiteja v Mausion-house so bili nazvoči poleg drugih zunanji minister Balfour, Lord Crewe ter srbski, italijanski, grški in brasilski poslanik. Srbski poslanik je v svojem pozdravnem govoru povdarjal, da med srbskimi in italijanskimi vojnimi cilji ni nasprotja. Balfour je izjavil, da je Srbija eno izmed središč, okrog katerih se vrta vojna. Ultimativ Avstro-Ogrske Srbiji pomenja sramoten napad veleisle na mal narod. Srbija se je borila junaško za svojo neodvisnost. Ako zmagajo centralne države, zapadejo Čehi in Jugoslovani za vedno suženjstvu. To vprašanje je med najpomembnejšimi in največjimi, kar jih mora vojna rešiti. Nemci ne morejo umeti idealov aliranih narodov, nevtrali pa so vsi spoznali, da je svoboda sveta odvisna od ententine zmage, dočim bi pomenila nemška zmaga nemško nadvlado nad celim svetom. Bodoči mir ne angleški ali nemški mir, ampak mir

kulture ali mir nekulture. — Skupščina je sprejela resolucijo, naj se sprejmejo med mirovne cilje sledeče tri točke: 1. Osvoboditev in združenje Jugoslovancev v prosto, neodvisno narodno državo; 2. Balkan pripadaj balkanskim narodom; 3. povrnitev vojnih poškodb v jugoslovanskih deželah.

— Jugoslovani v Ameriki dr. Trumbić. Iz Zeneve: Predsednik jugoslovanskega odbora dr. Trumbić je dobil brzojavke, s katerimi se odobravajo zaključki rimskega kongresa in sicer s strani jugoslovanskega narodnega sveta v Washingtonu, hrvatskega narodnega združenja v Pittsburghu in hrvatske lige ob Tihem oceanu, nadalje s strani srbske narodne obrane v Ameriki in srbske narodne lige v Pittsburghu ter s strani 13.000 Slovencev katoliške unije, Koroških Slovencev v Clevelandu in slovenskega narodnega združenja v Zedinjenih državah.

— Rešitev poljskega vprašanja v mednarodnem mislu. Iz Londona poročajo, da se je izvedelo te dni iz nekakega vprašanja na ministrstvo in dotičnega odgovora, da je poljski narodni odbor v Londonu stopil v stik z vsemi poljskimi odbori in predstavitelji radi rešitve poljskega vprašanja, katere se mora izvršiti v mednarodnem mislu.

— Bolgarske finance. Iz Sofije poročajo: Finančni minister Ljapčev odpotuje v kratkem v Berlin in na Dunaj, da uredi s pristojnimi nemškimi in avstro-ogrskimi finančniki viseča vprašanja.

— Obtožba kabineta Bratianu. Preiskovalni odsek romunske zbornice za obtožbo proti kabinetu Bratianu je končal svoja dela ter bo te dni poročal zbornici. Dela odseka so prinesla več materiala kakor se je pričakovalo. Našli so se akti in dokumenti, ki močno kompromitirajo Bratianovo vlado. Zatrjuje se, da bi se mogle izvršiti že na tej podlagi aretacije.

— Nov ukrajinski notranji minister. Hetmanov ukaz oprošča ministrskega predsednika Ukrajine Lysoguba posla notranjega ministra ter ga potrjuje kot ministrskega predsednika. Za notranjega ministra je bil imenovan dosedanj generalni tajnik Kistiakavskij, za generalnega tajnika pa dosedanj pomočnik justičnega ministra Sergej Savadskij.

— Osveta za grofa Mirbacha. »Kölnische Ztg.« poroča, da je sovjetska vlada obljubila osveto za umor grofa Mirbacha ter tudi že ustrelila večje število socialnih revolucionarjev. Poročalo se je, da jih je bilo ustreljenih dvesto. Zveza med ustreljenimi in morilci ni znana. Zato mora Nemčija še vedno vztrajati na tem, da dobi zadoščenje in da se umor grofa Mirbacha mašuje. V Ukrajini bodo torej še nadalje streljali ljudi. — Za Mirbachovega naslednika je bil, kakor znano, imenovan Helfferich, ki je baje stal boljševškemu gibanju vedno simpatično nasproti. Splošno pripisujejo dejstvu tega imenovanja veliko važnost.

— Nemški gospodarski svet za Srednjo Evropo. Delavni odsek za Srednjo Evropo je sklical zastopnike nemške industrije, trgovine, plovstva in finančnega sveta na zborovanje, ki je sklenilo ustanoviti nemški gospodarski svet za Srednjo Evropo.

— Kraljevski kandidat. »Frankfurter Ztg.« izve, da se smatra kandidatura vojvode Uracha za litevski prestol za odpravljeno.

— Litevski prestol. Nemški državni tajnik v. Hintze odide danes v veliki glavni stan. Ker se mudi tam litevsko odposlanstvo, je domnevati, da je njegovo potovanje v zvezi z zasedenjem litevskega kraljevskega prestola.

— Pogajanja med Rusijo in Finsko. Iz Moskve poročajo uradno, da je bil zastopnik sovjetske vlade v Stockholmu Vorovskij imenovan za šefa ruskega odposlanstva za mirovna pogajanja s Finsko, ki se bodo v kratkem pričela.

— Živila za Svico. Iz Washingtona poročajo 27. julija: Nad 100.000 ton ladijskega prostora, zlasti novih ladij, je pripravljenih, da odplove v konvoju z živila za Svico. Tukajšnji uradni krogi pripominjajo, da je to dvakrat toliko ladijskega prostora kakor je bila vlada obljubila, da bo pripravila za Svico.

— Nemške kolonije. Na posvetovalno angleške vlade s kolonialnimi vladami je bil sklenjeno, da se ne vrne Nemčiji niti ena kolonija.

— Stavka v angleških municijskih tovarnah. Iz Anglije poročajo, da se stavka angleških municijskih delavcev vedno bolj širi in da je bilo v Leedsu sklenjeno proglasiti v soboto splošno stavko, če vlada ne prekliche nasilnih ustavitve obratov. V birminghamskem distriktu počiva delo ter stavka 100.000 delavcev. Po celem Angleškem je baje 150.000 delavcev v stavki.

— Stavka na Angleškem. V splošnem je smatrati glasom londonskih poročil stavko delavcev na Angleškem za končano.

— Irska udeležba na vojni. Rotterdam, 26. julija. (Kor. urad.) »Nieuwe Rotterdam. Courant« poroča, da izve »Daily News« iz Dublina v četrtek, da je našel načrt novačenja, ki je bil izdelan na podlagi priporočila irskega rekrutacijskega zbora, pritrldilo v poštah prihajajočih vladnih departementov.

— Personalna unija med Islandijo in Dansko. V soboto so se končala pogajanja med Dansko in Islandijo ter je bila obema vladama predložena pogodba, ki vsebuje tele glavne točke: Danska prizna Islandijo za neodvisno samostojno državo, ki je zvezana z Dansko samo s skupnim kraljem. V naslov danskega kralja se sprejme v bodoče tudi ime Islandija. Obe državi si priznata popolno enakopravnost svojih državljanov, pač pa so islandski državljani na Danskem oproščeni vojaške službe in narobe. Nadzorstvo nad ribištvo v islandskih vodah izvršuje Danska pod dan-

ske zastavo tako dolgo, da bo želela Islandija sama prevzeti to nadzorstvo. Islandija se proglasi za nevtralnno in nima vojne zastave. Danska zastopa znanje politične zadeve Islandije. Pogodba stopi v veljavo s 1. decembrom 1918 po sprejetju v obeh parlamentih.

Veleizdajniški proces na Dunaju.

Dunaj, 29. julija.

Vsi dunajski večerniki prinašajo enako se glaseča poročila o veleizdajniškem procesu proti dr. Ivanu Wertheimu, iz katerega posnemamo najvažnejše točke.

Pred senatom armadnega divizijskega sodišča na Dunaju se je imel danes zagovarjati enoletni prostovoljec četovodja dr. filozofije Ivan Wertheim, ki je bil obtožen zločina veleizdaje po § 334. voj. k. z.

Podlago obtožbe tvori govor, ki ga je govoril obdolženec povodom velike delavske stavke dne 20. januarja v X. dunajskem okraju na javni cesti pred delavskim domom v Favoritnu ob navzočnosti velike množice stavkajočih delavcev in delavk. Glasom obtoženice je dr. Wertheim v svojem govoru pozival delavce, da naj stavek ne končajo, marveč da jo naj nadaljujejo brez ozira na sklepe strankarskega vodstva. Pozival je delavce, da naj se upro vodstvu, ker je proti delavstvu in od vlade podkupljeno. Delavci naj se torej ne vrnejo na delo, marveč naj s splošno vstajo končajo vojno. Tudi splošni vstaji delavstva bi se gotovo pridružili bratje v drugih državah in edino na ta način bi bilo mogoče izsiliti splošni mir. V to svrhu naj se vstajno gibanje razširi tudi na Francosko, Nemčijo in Rusijo ter naj se dvigne ljudstvo proti kasti visoke gospode, proti grofom in eks-celencam ter proti gotovim gospodom, ki jih mora ljudstvo vzdržati. Dr. Wertheim je baje nadalje pozival ljudstvo, da naj zahteva osvoboditev dr. Adlerja ter da naj posnema rusko revolucijo. Baje je govoril ta svoj govor z namenom, da povzroči upor in državljansko vojno ter je na ta način zavrnil zločin veleizdaje.

V utemeljitvi pravi obtožba: Dne 14. januarja 1918 je prišlo v Daimlerjevih tovarnah v Dunajskem Novem mestu do stavke, ter se je stavka razširila tudi na Dunaj in skoraj na vse dunajsko delavstvo. Svoj vrhunec je dosegla stavka v dneh med 17. in 20. januarjem t. l. Vodstvo socialnodemokratske stranke se je trudilo preprečiti izbruh generalne stavke ter spraviti delavce zopet na pravo pot. Dasiravno so bile prvotno krive stavekam prehranjevalne težkoče, se je kmalu spoznalo, da so anarhistične socialistične skupine zlasti na Dunaju to gibanje hotele porabiti, da bi prevlede do nasilnega preobrata v državi z namenom, da realizirajo svojo anarhistični program. Bilo je opažati stremljenje nastopiti z nasilnimi sredstvi proti obstoječemu režimu in z naslonitvijo na Rusijo tudi pri nas uresničiti boljševski ideal. Razširjali so se letaki, ki so vsebovali isto temeljno misel.

Obtoženec se je hotel 20. januarja v spremstvu svoje žene udeležiti shoda, ki je bil napovedan za ta dan v delavskem domu v X. okraju. Shod pa je bil že od policije razpuščen in pred delavskim domom je stala policija, da delavstvo ni moglo vdreti zopet na zborovališče. Na cesti je stalo vse polno delavcev in delavk, ki so se razgovarjali o položaju, zlasti pa diskutirali o tem, ali naj se uklonijo zahtevi strankarskega vodstva in se vrnejo na delo ali ne. Obtoženec je ob tej priliki govoril omenjeni govor, ki vsebuje zločin veleizdaje.

Razprava se je pričela ob 9. dopoldne vršila se je javno. Po prečitjanju obtožbe je vprašal vodja razprave obtoženca ali prizna, da je kriv.

Dr. Wertheim je kategorično zanimal svojo krivdo ter slikal svoje življenje. Njegov oče je bil častnik strogo konservativne smeri. Dva brata in svaka je izgubil obtoženec v tej vojni. Vsi trije so padli. Svoji filozofični doktorat je napravil obtoženec na Dunaju ter ves čas svojega študija ni pripadal nobeni organizaciji in nobenemu društvu na Dunaju. Izdal je pedagoške spise, ker je bil to njegov poklic. Preživljal se je s podučevanjem ter je imel privatno Solo na Dunaju.

Nato je bila zaslišana njegova žena Hilda Wertheim, hčerka dvorn. svetnika dunajskega poštnega ravatelja Hofmanna. Tudi ona je absolutna filozofinja študije na dunajskem vseučilišču in je bila prej učenka svojega sedanjega moža. Njene izpovedbe se krijejo z izpovedbami sopraga ter je se izjavljala, da je bilo pri govoru njenega moža navzočih k večjemu 70 oseb. Na policijskem komisariatu je hotel komisar dr. Wertheima že izpustiti, neki policijski agent pa je v tem hipu popravil in dopolnil svojo izpoved, vsled česar se je vzdržala aretacija.

Kot priča je bil nato zaslišan državni poslanec Seitz, ki je izpovedal: Stavka meseca januarja me je zelo presenetila. Stavka nikakor ni imela političnega značaja, marveč je bila prava lakotna stavka. Slaba prehrana, preveliki napor pri delu in dejstvo, da so prišli civilni delavci pod vojaško poveljnost, vse to je povzročilo med delavstvom tako

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«

Na privatnem učilišču Legat v Mariboru na Štajerskem se prične dne 1. oktobra 1918 novi tečaj za stenografijo, strojno pisanje, pravopis, računstvo v zvezi s temeljnimi pojmi navadnega knjigovodstva, leposloje, nemški in slovenski jezik. Prijave se sprejemajo že sedaj. Prospekti zastonj. Privatno učilišče Legat, Maribor, Viktringhofgasse 17, I. nadstropje. 3650

Z globoko žalostjo in tožnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je 21. julija ob 2. uri zjutraj, previdena s sv. zakramenti, umrla po kratki mučni boleznici naša predobra mati, babica in svakinja

Ana Čuček

posestnica v Kutincih,

katero smo položili k večnemu počitku dne 23. julija na pokopališče Sv. Jurja ob Ščavnici.

Ob tej priliki se zahvaljujemo vsem sorodnikom, častiti dunovščini, prijateljem, sosedom in župljanom svetovjurskim in malonedeljskim za mnogobrojno spremstvo na zadnjem potu dragi naši materi in posebno pa čast. g. Andraž Klobasu za ganljivo slovo na grobu pokojnice in g. Kocbeku s celim pevskim zborom za lepo nagrobno, ki so jo zapeli ob odprtem grobu. Mnogobrojni izrazi sočutja so nam bili ob tem žalostnem trenutku življenja v veliko tolažbo, za kar se vsem tem potom najsrčneje zahvaljujemo.

Sv. Jurij ob Ščavnici, 23. julija 1918.

Jurij Čuček, posest. in gostilničar, Sv. Andraž v Slov. goricah, Valentin Čuček, posest. v Kutincih; Franc Čuček, veletržec in posest. v Ptuj; Jakob Čuček, trgovec in poštar pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah; Jožef Hrašovec roj. Čuček, posestnica pri Mali Nedelji; Klara Vojsk roj. Čuček, posest. pri Mali Nedelji, sinovi in hčere: Franc Čuček, Marijan Čuček, Valentin Čuček, Mica Čuček, Jožef Hrašovec, Franc Hrašovec, Konrad Vojsk. — Ivan Hrašovec, veleposestnik in župan pri Mali Nedelji; Antonija Čuček roj. Žibert; Ana Čuček, roj. Pichler; Ana Čuček roj. Žanderl, zet in sin. Jurij Čuček, posestnik pri Sv. Benediktu; Mica Polić roj. Čuček, posestnica pri Benediktu; Liza Čuček, veleposestnica pri Sv. Trojici v Slov. goricah, svak in svakinja.

Tužnim in potrtem srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša nad vse ljubljena hčerka in sestra, gospodična

Albina Slamič,

učenka c. kr. obrtne šole v Ljubljani

snoči, dne 25. julija ob 10. uri zvečer v 18. letu svoje starosti, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, po kratki in mučni boleznici mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice bo v soboto, dne 27. julija 1918 ob 6. uri zvečer izpred hiše žalosti v Črnicah na domače pokopališče.

Črniče, na sv. Ane dan 1918.

Alojzij in Ana Slamič, starši. — Rudolf, brat. — Stefanija, Anica, sestre.

Zahvala.

Za vse izraženo sočutje ob prebriski izgubi naše ljubljene hčerke in sestre

Albine Slamič,

učenke c. kr. obrtne šole v Ljubljani,

ter za časteče spremstvo izrekamo čast duhovščini, prijateljem, znancem in sorodnikom sploh našo iskreno zahvalo.

Črniče, 30. julija 1918.

Žalujoča rodbina Slamič.

Zahvala.

Vsem, ki so spremili našo predrago, nepozabno mater k večnemu počitku, posebno pa požarni brambi in pevskemu zboru ter za izraze sočutja se vsem najiskrenejše zahvaljuje

3839

Žalujoča rodbina Mikuš.

Gornji grad, 26. julija 1918.

Za kritje streh najboljša, odbrana STREŠNA OPEKA

navadna (Biberschwanz) in zarezana strešna (Strangfals) lastnega izdelka se dobiva v izvirni kakovosti in vsaki količini pri

3307

FRÖHLICH & BICHLER,

tvornica glinastih izdelkov KARLOVAC.

Izvoz in odprava dovoljena z dolensko železnico.

V bližini Ljubljane se kupi majhna hiša z vrtom.

Pismene ponudbe pod „M. V. 3842“ na upravnishvo »Slov. Nar.«

Išče se meblovana soba

za takoj. Naslov pove upr. »Slov. N.«

Sprejme se gospodična

na hrano. — Prihajati je z živili. — Bleiweisova cesta št. 15, III. nad.

Iščem za stalno MEBLOVANO SOBO

z električno razsvetljavo. Ponudbe pod „dr. Olip 3841“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda“.

Hišna,

ki zna dobro likati in pospravljati sobe in dekle za vsa druga domača dela se sprejmeta takoj v službo. — Plača sedanjim razmeram primerna, hrana zadostna. Kje, pove upr. »Sl. N.« 3831

Psica-fermačka

zanesljiva v II. in III. polju za nizki lov, puška na šibke 12 kalibrska, če mogoče Hammerlek, puška za krogel ali troceva za daljnogledom in strelivom se kupi. — Podrobne ponudbe z navedbo cene na H. Mayer, Rimske toplice. 3838

Hiša v Ljubljani

v dobrem stanju, se kupi. Pismene ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda“ pod: „K 3804“.

100.- K nagrade,

kdor mi preskribi 3844

STANOVANJE

z 2—3 sobami ter pritlikinami za takoj ali pozneje. Naslov pove upr. »Sl. N.«

Na račun ali v najem se odda gostilna

pri Štefanu na Miklošičevi cesti 4. — Pismene ponudbe sprejema lastnik Alojzij Pogačnik, Ljubljana, Miklošičeva cesta 4, I. nadstropje. 3833

V morskem kopališču Grado, ki ima najlepšo budočnost, 3796

se proda vila

ležeča v bližini obrežnega kopališča. Vila je na vse štiri strani prosta, ima krasen razgled na morje ter se sestoji iz 1. salona, 16 sob, 6 kabineto, 1 kopalno sobo, kuhinjo in že opravljena z najmodernejšim komfortom. Natančne podatke: Anton Budia, Trst, Via Gaspare Gozzi No. 3, IV. nad.

Srbečica

hraste, izpuščaje, grinte in druge kožne nadloge odpravi hitro in sigurno Paratol, domače mazilo. Ne umaže, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 5.—, dvojnat K 9.—. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože. Škatljica K 3.—. Oboje se dobi proti vposlatvi zneska od Paratol-Werke, Apolheker Ulmer, v Budimpešti, VII-24. Rozsa utca 21.

Brez karte za mlo

dobite doslej po ničemer drugem prekošeno nemasno umivalno sredstvo 3248

„FANIA“

v trdih kosih za toaletno mizo in kopel. Popolnoma neškodljivo. Ni ilovica. Izbor predmet za prodajalce. Karton s 36 kosi lepo adjustiran K 30.— pri M. Janker, Zagreb 15, Petrinjska 3/III. Hrv.

Dobavljam:

Portland cement, živo apno v grudah, zarezno strešno opeko, kajnit za jesensko in spomladansko gnojenje, 3690 po najnižji ceni samo na vagon. Naročila naj se blagovolijo nasloviti na: Josip Novak, Brezovica pri Ljubljani.

Po vsej Jugoslaviji

se naj pije

Tolstovrška slatina in novi Silva vrelec

ki se naroči pošta Gustanj, Koroško. Tam se naroči tudi fino rdečo belo in črno vino ter žganje in sadni mošt. 3705

Pes-čuvaj

do šest mesecev star, se kupi. — Ponudbe na upravnishvo »Slov. Naroda“ pod „A. O. 3824“.

Išče se meblovana mesečna soba

z eno, če mogoče z dvema posteljama. Ponudbe pod „M. R. 3826“.

Soba za pisarno

se išče. Ponudbe poštni predal 151.

KOZA

je na prodaj. — Hradskega vas 35.

Cevlarski pomočnik,

na novo delo se takoj sprejme. — Plača 8—12 K. — Za hrano je preskrbljeno. — Sprejme se tudi vajenec. — Jos. Prašeren, Šiška - Ljubljana, Celovška cesta 62. 3791

Delavce in delavke

sprejme takoj v službo strojna tovarna Samsa & Co v Ljubljani, Metelkova ulica 4. Zglaševanje od 4—5 popoldne 220

Uradnik išče STANOVANJE

s kuhinjo, 2—3 sobami, v mestu ali v bližini mesta od avgusta ali septembra dalje. Ponudbe pod „Stanovanje“ na poštni predal št. 2, Ljubljana. 3415

SVARILO!

Tvrdba Ivan Jelačin v Ljubljani opozarja s tem vsakogar, da njen bivši uslužbenec Josip Boltar že nad tri leta ni več pri njej v službi ter imenovani ni upravičen sprejemati za njo denar niti sklepati za njen račun kupčije.

Kontorista ali kontoristko

sprejme takoj v službo strojna tovarna Samsa & Co v Ljubljani, Metelkova ulica 4. — Znanje strojepisja in stenografije pogoj. Prijave sprejmo se dnevno od 4—5. popoldne. — 3772

Spretno LIKARICE

se takoj za trajno sprejmo pri KARLU HAMANNU. 3603

NAZNANILO.

Pisarna in skladišča

Jos. Zidar

bodo od 1. avgusta do 15. septembra radi nabave blaga odprta samo od 8. do 12. ure dopoldne.

Kupujem in plačujem:

za nove zamaške od steklenic kg K 110.—, za stare zamaške od steklenic (nezlomljene) kg K 65.— za šampanjske naravne zamaške, dolge, nezlomljene, ne umetne zamaške komad K 1.15, in jih prevzamem po povzetju brez prejšnjega vprašanja. Za vreče plačujem komad do K 12.— Na vprašanja odgovarjam takoj eventualno brzojavno. 3840

Leopold Markus, Grader,

Josefigasse 1.

Odda se remiza za vozove

20 m dolga, 8 m široka, 6 m visoka iz suhe, zdrave smrekovine, deloma latami in streho, obita s 4 metri dolgimi zdravimi bukovimi deskami. — Več pov. Josip Šilbar, Šubičeva ul. 3/III.

SUHE GOBE (jurčke)

kakor tudi druge zaplembe ne podvirane deželne in gozdne prideleke (maline, jagode, med itd.) kupuje po najvišjih cenah. M. RANT, Kranj. 2633

Prazne vreče

vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Parna žaga z enim polnim jarmom in enim lesenim jarmom z električno razsvetljavo v Gorskem kotaru išče

z večletno prakso na parni žagi. Nastop takoj, plača po dogovoru. — Ponudba na tvrdko Derencin & Krassich Reka (Fiume). 3846

Kupujem zamaške in vreče

in plačujem za nove zamaške do K 95.— za kilo, stare zavrtane pa ne zlomljene zamaške do K 55.— za kg, dolge šampanjske zamaške (ne umetne zamaške) do K 1.— za komad ter vreče do K 14.— za komad. — Prevzamem vsako množino proti vzorcu in sporočitvi naprej po povzetju.

E. Landskroner,

nakupovalnica vreč in zamaškov

Gradec, Lendkai 15.

NAZNANILO.

Prevzamem vse vožnje s kolodvora in na kolodvor za drva, premog itd.

3832 Jos. Turk.

Ročne mline

za koruzo, pšenico, rž itd. kateri meljejo vsako zrnje na najfinjšo moko, dobavlja samo

edina češka tvrdka JIRI FINKE, Praha II, na Moráni č. 5.

Zamaški:

stari zamaški od steklenic, nezlomljeni ..... kg K 55.— novi zamaški od steklenic, nezlomljeni ..... kg K 95.— zamaški za sode, šampanjski zamaški, vreče, plaste prevzamem po najboljših cenah po poštnem povzetju na svoje stroške. — Prejšnje vprašanje pri zgoraj določenih cenah ni potrebno. — Firma J. Reisner, veletrgovina z vrečami in zamaški, Grader, Annenstrasse 28. — Telefon 1458. — Posredovalci se dobro nagrade. 3662

Tvrdba J. Korenčan

Stari trg 5 3849

naznanja svojim cenj. odjemalcem, da ostane trgovina na debelo in drobno radi nakupa blaga od

31. julija do 1. septembra

zaprta.

strojnik ozir. delovodja

Nudi se prosto stanovanje, razsvetljava, kurjava in prehrana brez pijače. Ponudbe s popisom življenja, prepisi izpričeval in zahtevo plače na 3827

Industr. in trgov. deln. dr., Bosna

Begovhan v Bosni.

Pozor, trgovci!!!

Nadomestek zrnate kave, najbolje kakovosti lepo zavito v kartonih po 1/4 in 1/2 kg nudim:

pri odjemu 50 kg ..... po K 11.50
" " 100 " ..... " 11.—
" " 500 " ..... " 10.50
" " 1000 " ..... " 10.—

Pri večjem odjemu do 1 vagona znaten popust. — Odpošilja za naprej poslani denar ali proti akreditivu eksportna tvrdka:

Gjorgje Vučković, Zagreb,

Nikolićeva ulica 9.

Odpošilja se sigurnim in stalnim naročiteljem tudi z izvoznico v vse kraje Avstrije. 3769

Naročite hitro, dokler traja zaloga.

Kavni nadomestek s sladkorjem „MILKA“, pravi „MILKA“ vanilinsladkor, prašek za peko (Backpulver), toaletno mlo, mlo za brivce, čaj, kakes ter vse ostale špecerijske, kolonijalne blago proti pošiljavi 75% zneska naprej, ostanek po povzetju.

Eksportna znamenita firma

Proizvodi „Milka“ Zagreb.